

Over de geheimhouding tot 2013 van onderzoeksstukken Martinair Faro crash

Het TV-programma EenVandaag maakt op 16 januari 2016 o.a. bekend dat advocaat Koeleman heeft ontdekt dat een groot deel van het onderzoek [*naar de crash en de oorzaak van de Martinair crash in Faro*] van de toenmalige Raad voor de Luchtvaart pas in 2073 mag worden ingezien. Tot die tijd blijft de inhoud ervan geheim. Ook bij het Nationaal Archief mogen stukken over de toedracht van de ramp niet worden ingezien, omdat de documenten tot staatsgeheim zijn bestempeld.

Op 19 januari 2016 stelt Jacques Monasch (PvdA) Kamervragen naar aanleiding van deze uitzending. Onder de geheimhouding vraagt hij:

- ik wil graag van de staatssecretaris weten of het bericht juist is dat een groot deel van het onderzoek naar de ramp, dat zich nu in het Nationaal Archief bevindt, pas in 2073 mag worden ingezien en dat de inhoud tot dan geheim blijft. Is dat juist en, zo ja, waarom is dit als staatsgeheim gekwalificeerd?
- klopt het dat ook het archief van de voormalige Raad voor de Luchtvaart over dit dossier tot dan gesloten blijft? Zo ja, wat is dan de reden daarvan?

De antwoorden van staatssecretaris Dijkema hierop zijn (*door mij, ten Hove, kort samengevat*):

- ...in het internationaal vastgestelde verdrag over hoe dit type onderzoek tot stand komt, is ook geregeld dat de bijdragen van de diverse partijen in principe geheim blijven, tenzij de rechter een andere mening is toegedaan. Dat heeft een reden, zoals te zien is in Annex 13 van het verdrag. Dat is dus geen Nederlandse keuze; ik denk dat het heel belangrijk is om dat hier te zeggen. Dat wordt zo gedaan, omdat men in principe iedereen wil laten meewerken aan dat onafhankelijke onderzoek en ook kritische zaken wil laten zeggen, soms over de eigen maatschappij. Dat moeten mensen kunnen doen met in feite een vorm van bronbescherming. Om die reden zijn de onderzoeksgegevens, de achterliggende gegevens die wij hebben, in het Nederlandse geval in het Nationaal Archief bewaard.
- Het jaartal 2073 heeft meer met onze eigen wetgeving te maken, want internationaal is zelfs vastgelegd dat die informatie sowieso geheim blijft, tenzij een rechter om moverende redenen, bijvoorbeeld omdat er sprake is van zware nalatigheid, besluit dat die gegevens alsnog openbaar worden.

Daarnaast zegt de staatssecretaris:

- Nederland werkt zeer voortvarend mee aan het onderzoek. Het is belangrijk om dat hier te zeggen. Dat onderzoek is er op last van de rechter gekomen. Door de rechter zijn drie onafhankelijke deskundigen benoemd die naar een aantal zaken zullen kijken. Ons ministerie doet er alles aan om de beschikbare informatie aan de rechter te verstrekken en te vertalen.

Voor mij (ten Hove) blijft de onduidelijkheid:

- zijn de onderzoek-gegevens nu wel of niet een Staatsgeheim? En, zo ja, wat is daar de reden van? Geldt dit ook voor andere vliegtuig- en bijvoorbeeld trein-ongevallen?
- waarom is ook het archief van de Raad voor de Luchtvaart tot 2073 gesloten?
- wanneer internationaal is vastgelegd dat de informatie sowieso geheim blijft, waarom geldt in Nederland dan toch een einddatum. Hoe is deze einddatum bepaald?
- Er lijkt sprake van een patstelling: volgens de staatssecretaris kan een rechter besluiten gegevens openbaar te maken bij bijvoorbeeld zware nalatigheid. Echter, om zware nalatigheid aan te tonen, is toegang tot de stukken nodig.
- Wat verstaat de staatssecretaris onder 'Nederland werkt zeer voortvarend mee aan het onderzoek'?

Wordt vervolgd????